

va, amit a magyarság, vagy a szlovákok, vagy bárki befizet az államkasszába, azt részarányosan vissza is kapja. Itt viszont egy pozitív diszkriminációra van szükség. Garantálni kell a kisebbségi identitás szempontjából kulcsfontosságú területeken (kultúra, oktatás, tájékoztatás) azt, hogy a kisebbségek létszámukon és anyagi erejükön felül is részesedjenek bizonyos minimális javakból.

Köszönöm szépen, hogy meghallgattak!

## **Balla Lajos-Laci hozzászólása**

Az eddigiek folyamán számtalan kérdés fölvetődött bennem pontosan azért, mert egyesek nagyon ellentétes szempontból próbálták megközelíteni a kérdést.

Én olyan kérdésekben merek most gondolkodni, ami lehetséges, hogy nem mindenki számára ad azonos választ.

Az első kérdés, hogy miért is szükséges nekünk most valamit tenni? Nagyon provokáló kérdés. Egyesek ugyanis bírálják, mások pedig dicsőítik a törvényt. Én annyit mondok, hogy az adott alkotmányos és törvényes környezetben egy adott politikai konfigurációban ez a konszenzusos megoldás volt az egyedüli, amely bizonyos előrelépést jelentett a nemzeti közösségek számára. Ne felejtjük el, függetlenül attól, hogy milyen országban élünk, ezt a törvényt ellenszavazat nélkül fogadta el a szövetségi parlament. Nem mondtam azt, hogy mindenki támogatta. Volt, aki nem szavazott, név

szerint is fel tudom sorolni, mert ott voltam, de nem fogom, de ellene nem szavaztak.

Másodszor. Miért fogadjuk mi ezt el? Nem azért, mert lojális állampolgárok vagyunk, hanem azért, mert én szerintem egy olyan államban, vagy államnak nevezett valamiben élünk, ami mind a mai napig fluid, mind a mai napig nem pontosan meghatározott, és mind a mai napig azt sem tudjuk, hogy ez az állam, így vagy hogyan fog létezni ezentúl.

Ha mi ezt a pillanatot nem használjuk ki és nem hozunk létre egy olyan hatalmi intézményrendszert - mert ez az, nemzeti közösségünk hatalmi intézményrendszere -, amit örökölni magunkkal tudunk vinni egy leendő államba, akkor eleve veszteni fogunk.

Miért kell ezt a törvényt tiszteletben tartani? Mert álmokat kergetni lehet, csak nem kifizetődő. Lehet szép álmokat kergetni, hogy holnap megcsinálom a magyar választók névjegyzékét és akkor megszervezem a közvetlen választásokat. Álmokat kerget, aki ezt vallja. Bizonyíték erre, hogy januártól kezdve folyik a magyar igazolványok kérése, és mindeddig hetvenvalahányezren jelentkeztek. A népszámlálás adatai most már egyértelműek, háromszáz és négyszázezer között van a magyarok száma. Tehát egy negyede sem kérte a magyar igazolványt. Akkor ezek szerint létrehozunk egy választási katasztert, és bebizonyítjuk, hogy mi hetvenezren élünk ebben a térségben, és mi hetvenezren megtartjuk a közvetlen választásokat.

Ha valaki ilyen öngyilkos akciót tervez, ám tegye, én ebben nem vagyok hajlandó részt venni.

Én inkább a gyakorlati megvalósításról beszélnék, mert ez a legfontosabb. A gyakorlat abban a pillanatban, amint létre fog jönni a nemzeti tanács, számos kérdést fel fog vetni. Az első a hatáskörök kérdése. Függetlenül attól, hogy a törvény egyértelmű, a nyelvhasználatot, a közoktatást, a közművelődést és a közszolgálati tájékoztatást helyezi a tanács hatáskörébe, sehol nem írja azt, hogy kormány vagy miniszteri rendelettel határozzák meg a hatáskört, így én úgy érzem, a leendő nemzeti tanácsnak óriási lehetősége van arra, hogy ön-maga határozza meg azt, mivel szeretne alanyi jogon foglalkozni, és ezt követelésként helyezze le a kormány, a szövetségi kormány asztalára.

Azért fontos ez, mert ugyanaz a törvény, amire hivatkozunk, azt is előírja, hogy szövetségi szinten létre kell hozni a nemzeti kisebbségek tanácsát. Mind a mai napig nem történt meg ez, de ezt is követelnünk kell, mert addig, amíg nem követelünk, hanem csak álmokban élünk és tervezgetünk, nem tudunk semmit megvalósítani.

Lehetséges, hogy nevetséges a példa, a törvényből valójában az valósul meg, hogy a szövetségi parlamentben fölszólalok és magyarul beszélek, utána lefordítom magamat. Így van. De akkor is, ha nevetséges is vagyok, de élek a jogommal és mindaddig, amíg lefordítom magamat, talán el tudom érni, ki tudom kényszeríteni, hogy előbb-utóbb a fordítószolgálat működjön. És inkább vállaljuk fel azt mindnyájan, hogy enyhén szólva nevetségesek leszünk, de valamit teszünk, mégpedig azért teszünk, hogy megvalósíthassuk ezeket a minimá-



lis jogokat, mert nem maximálisak ezek a jogok, csak minimális jogok, amelyeket a törvény szavatol.

Tudom azt is, hogy a hatáskörökből hatásköri viták, hatásköri összetűzések várhatóak, és nemcsak várhatóak, be is fognak következni. Beszéljünk nyíltan. Kezdehetem legalulról vagy legfölről, mindegy. Az önkormányzatok úgy fogják érezni, hogy meg van csorbítva hatáskörük, mert most már nem dönthetnek abban, hogy az adott iskola például milyen hálózatba kerüljön, mert a nemzeti tanács úgy fog arról dönteni, hogy a magyar iskolarendszer ilyen lesz. A tartomány úgy fogja érezni, hogy a jogai csorbulnak, mert nem szólhat bele mindenbe, habár az alkotmány, illetve a tartományi statútum úgy rendelkezik, hogy a nemzeti kisebbségek közötti viszonyokért a tartomány a felelős. És ugyanúgy mehetünk egészen a szövetségi szintig. Egyesek mindenhol úgy fogják megélni, hogy a tanács létrehozása jogaik csorbításával jár. S ezekbe az ütközésekbe nyíltan bele kell mennünk függetlenül attól, hogy önkormányzati vezetőkkel, tehát önmagunkkal ütközünk és tartományi, köztársasági vagy szövetségi vezetőkkel, mert ezeknek az ütközéseknek az eredményeként valamit ki tudunk harcolni.

És végül vannak még dilemmáim, amelyeket szintén meg szeretnék osztani önökkel. Nem látom tisztán a tanács működést. A hatáskörökkel úgy ahogy még tisztában vagyok, a működéssel azonban van bajom. És erről kellene inkább a jogászoknak, mint nekünk egyszerű halandóknak beszélni. Hogyan is fogja végezni a nemzeti tanács jogszabály-alkotási funkcióját? Itt nem csak a technikai kérdésekről beszélek, noha arról is

beszélek, hogy vajon a jogszabály-alkotási funkció előkészítésébe kit kapcsol be, hogyan kapcsol be. Szakértői csoportok, közvélemény, politikai pártok, civil szervezetek és sorolhatnám tovább. Hogyan végzi az összehangolást, és végül hogyan fogja a döntést hozni?

És úgyszintén fontos a végrehajtási funkció. Mit értünk a nemzeti tanács esetében végrehajtó funkción? Hogyan fog felépülni és hogyan fog működni? Milyen eszközöket használhat a végrehajtási funkció közben? Az eredményes működés érdekében hogyan tudja átvenni az akaratát, hogy meg is valósíthassa mindazt, amit a jogszabályok, illetve az általa hozott jogszabályok lehetővé tesznek?

Én magam nem tudok, de a remélem a jogászok választ tudnak adni ezekre a kérdésekre.

Köszönöm szépen!